

Araştırma Makalesi

Künye: Ustaoglu, P. H., Kara, Ö., & Kaya, H. B. (2020). Yaratıcı drama eğitiminin beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının yaratıcı drama dersine yönelik tutumlarına etkisi, Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 22(4).

YARATICI DRAMA EĞİTİMİNİN BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMEN ADAYLARININ YARATICI DRAMA DERSİNE YÖNELİK TUTUMLARINA ETKİSİ

Pelin USTAOĞLU HOŞVER¹, Öznur KARA², Hande BABA KAYA³

ÖZ

Günümüzde drama uygulamaları okul öncesi eğitiminden lisansüstü eğitimine kadar birçok eğitim kademesinde yer almaktadır. Son zamanlarda beden eğitimi ve spor dersi öğretim programlarının içinde de yaratıcı drama tekniklerinin yer verildiği gözlemlenmektedir. Buradan hareketle bu çalışmanın amacı, beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarına yönelik olarak verilen yaratıcı drama eğitiminin öğrencilerin yaratıcı drama dersine yönelik tutumlarına etkisini cinsiyet değişkeni açısından incelemektir. Araştırma deneysel desen çerçevesinde, deneme öncesi modellerden tek grup öntest-sontest modeli esas alınarak yürütülmüştür. Araştırmaya Düzce Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü'nde öğrenim gören 2019-2020 eğitim-öğretim yılı güz döneminde Drama dersini alan 25 öğrenci gönüllü olarak katılmıştır. Öğrencilere 10 hafta boyunca, haftada 1 gün 4 saat olmak üzere yaratıcı drama eğitimi verilmiş ve uygulama öncesi ile uygulama sonrası tutum puanları karşılaştırılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Adıgüzel (2007) tarafından geliştirilen 'Yaratıcı Drama Derslerine İlişkin Tutum Ölçeği' kullanılmıştır. Veriler SPSS 20 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Frekans, ortalama ve yüzde hesaplamaları yapılmıştır. Verilerin analizinde, verilerin normal dağılım göstermediği gerekçesiyle nonparametrik testlerden Wilcoxon testi, Mann Whitney U testi kullanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda öğrencilerin öntest-sontest puan ortalamalarında sontest lehine anlamlı bir farklılığa rastlanmıştır. Cinsiyet değişkeni açısından öntest puanları karşılaştırıldığında, kadın ve erkek öğrencilerin öntest puanları anlamlı bir şekilde farklılaşmamaktadır. Benzer şekilde, cinsiyet açısından sontest puanları karşılaştırıldığında, kadın ve erkek öğrencilerin sontest puanları anlamlı bir şekilde farklılaşmamaktadır. Öğrencilerin öntest-sontest puan ortalamaları cinsiyet açısından karşılaştırıldığında hem kadın hem erkek öğrencilerin puan ortalamalarında sontest lehine anlamlı bir farklılığa rastlanmıştır. Sonuç olarak, 10 haftalık yaratıcı drama eğitiminin öğrencilerin yaratıcı drama dersine yönelik tutumlarında olumlu etkileri olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Yaratıcı Drama, Beden Eğitimi, Tutum.

THE EFFECT OF CREATIVE DRAMA EDUCATION ON PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS TEACHER CANDIDATES 'ATTITUDES TO CREATIVE DRAMA COURSE

ABSTRACT

Today, drama practices take place in many educational levels from pre-school education to graduate education. Recently, it has been observed that creative drama techniques are included in the physical education curriculum. Therefore, the aim of this study is to examine the effect of creative drama education applied to physical education and sports teacher candidates on students' attitudes towards creative drama lesson. The research was

¹ Düzce Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Erzurum.
0000-0001-6681-7628

² Düzce Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Erzurum.
0000-0002-1878-3467

³ Düzce Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Erzurum
0000-0002-9281-2588

carried out on the basis of a single group pre-test-post-test model from pre-experimental models within the framework of experimental design. 25 students who studied at Düzce University, Faculty of Sport Sciences, Department of Physical Education and Sports Teaching, took the Drama course in the fall semester of the 2019-2020 academic year voluntarily participated in the study. Students were given creative drama training for 10 weeks, 1 day for 4 hours a week, and their attitude scores were compared before and after the implementation. The Attitude Scale towards Creative Drama Lessons developed by Adıgüzel (2007) was used as a data collection tool in the study. Data were analyzed using the SPSS 20 package program. Frequency, average and percentage calculations were made. Wilcoxon test and Mann Whitney U test were used to analyze the data. As a result of the analysis, a significant difference was found in favor of the post-test in the pre-test-post-test mean scores of the students. When the pre-test scores are compared in terms of gender, the pre-test scores of male and female students do not differ significantly. Similarly, when the posttest scores are compared in terms of gender, the posttest scores of male and female students do not differ significantly. When the pre-test and post-test mean scores of the students were compared in terms of gender, a significant difference was found in favor of the post-test in the mean scores of both female and male students.

Keywords: Creative Drama, Physical Education, Attitude.

GİRİŞ

Günümüzde drama uygulamaları okul öncesi eğitiminden lisansüstü eğitime kadar eğitimin bütün kademelerinde yer almanın yanı sıra drama sadece eğitimde değil aynı zamanda hayatımızda çoğu alanda önemli bir yere sahiptir ve öğretmeninden öğrencisine, öğrencisinden öğretim elemanına birçok kişi çeşitli kurslara katılarak kendilerini geliştirip drama çalışmalarını aktif bir şekilde uygulamaktadırlar (Akyol, 2003).

Uygulama temelli öğretim yöntemlerinden biri olan drama, eğitimin birçok alt boyutunda kullanılır ve drama; lider tarafından kazandırılması planlanan hedefler dahilinde bir durum, olay ya da bir olgunun grup bireylerine belirlenen aşamalar doğrultusunda özleştirilerek uygulama temelli eğitim şeklidir (Uysal, 2014).

Alanyazında drama, yaratıcı drama ve eğitici drama şeklinde üç farklı kavram yer almaktadır ancak içeriklerine bakıldığında üç kavramında birbiriyle aynı hedefler doğrultusunda uygulandığı gözlemlenmektedir. Drama, eylem gerçekleştirmeyi hedefleyen, yaratıcı drama ise katılımcıların eylemlere geliştirip yön veren bir süreçtir. Eğitici drama ise dramanın eğitim amaçlı kullanıldığı alana verilen isimdir (Uysal, 2016).

Drama, bireylerin birbirleriyle iletişim kurmalarını sağlayarak bireylerin sosyalleşerek kendilerine saygı ve güven duymalarına ve sorumluluk, iletişim ve problem çözme becerilerini n gelişme gibi becerilerinin gelişmesine katkı sağlar (San, 1990).

“Yaratıcı drama, doğaçlama, rol oynama gibi tiyatro teknikleri kullanılarak, bir grupla ya da grup üyelerinin yaşantısından yola çıkarak, bir davranışı ya da tutumu, bir fikri ya da olguyu bilişsel örüntülerin yeniden düzenlenerek ve gözlem, tecrübe, duygu ve yaşantıların gözden geçirilerek ‘oyunsu’ olarak canlandırılmasına denir ve yaratıcı drama uygulamalarında grup üyeleri belirlenen bir atmosferi, oyun oynamadan hissettikleri duyguyu paylaşırlar bu

durumda yaratıcı drama çalışmalarını tiyatro ve oyunculuktan ayıran bir özelliktir (San, 2002; San, 1999, s. 267).

Yaratıcı drama çalışmaları bireyin fiziksel, bilişsel, duygusal ve sosyal gelişimine katkı sağlar ve bunların yanı sıra bireyin yaşam boyu katıldığı fiziksel etkinliklerde yaparak ve yaşayarak kademeli öğrenmenin temelinde yer almaktadır (Martin, 2009).

Eğitimde okul öncesinden yükseköğretime ve aynı zamanda yetişkin eğitimi alanlarının büyük bir çoğunluğunda yaratıcı drama çalışmaları sıklıkla kullanılmakta olan bir yöntemdir. Yaratıcı dramanın eğitim alanında kullanılmasının yanı sıra aynı zamanda disiplin alanı oluşturması da dikkat çeken başka bir unsurdur. Öğretmen yetiştirme amaçlı lisans programlarının birçoğunda aktif bir şekilde 'drama' adıyla teorik ve uygulama olmak koşuluyla mevcut olan bir ders bulunmaktadır (MEB, 2007; MEB, 2009; MEB, 2012). Son zamanlarda beden eğitimi ve spor dersi öğretim programlarının içinde de yaratıcı drama tekniklerinin yer verildiği gözlemlenmektedir (Martin, 2009).

Beden eğitimi ve spor derslerinde öğretim yöntemi olarak kullanıldığı görülen drama, kendi içinde farklı tekniklere de yer verir bu teknikler; doğaçlama, rol oynama, müzikle drama, pandomim, öykü/rol canlandırma, rol değiştirme, bilinç koridoru, kenardan yönlendirme, katılımcı liderliktir ve bireyler bu teknikleri kullanırken, canlandırma yaparken, yeni anlatım tekniklerini kullanma fırsatı bulurken aynı zamanda canlandırılması yapılan konunun/olgunun geliştirilmesine, tartışma durumlarının ve problemlerin çözülmesine katkı sağlamaktadırlar (Karadağ, 2012, s. 55).

Drama uygulaması gerçekleştirilirken bireyin duruşunun, duygularının ve düşüncelerinin dışarıya özgürce yansıtılması ve büründükleri rolleri canlandırırken canlandıkları karakterlerin özüne inerek o karakteri yansıtıp ve canlandıkları karakterle empati kurarak kendilerinden bir şeyler katarak, yeni konuşmalar eklemelerine rol oynama denir (Dirim, 2005, s. 46). Drama sürecinde en önemli kısımlardan biri rol oynama tekniğidir (Bayram ve ark., 1999, s. 16).

Doğaçlama, bireylere özgürce düşünme, kendi kararlarını alabilme ve sorumluluklarını yerine getirebilmenin yanı sıra diğer bireylerle birlikte hareket edebilme becerisini geliştiren, sıradanlık ve monotonluktan uzak, bir anda gerçekleşen bir durum karşısında üretilen yaratıcı düşünce ve fikirleri sergilerken aynı zamanda bireylerin özgüvenini arttıran, farklı bakış açılarını saygı duymalarını sağlayan ve düşüncelerini özgürce ifade etmelerine fırsat veren bir tekniktir (Akar Vural ve Somers, 2016, s. 32-33).

Doğaçlama ve rol oynama tekniğini gerçekleştirirken görev alan ve rolleri üstlenen bireylerin bu rolleri gerçekleştirirken doğaçlama/rol oynamanın yarıda kesilmesi, görev alanların bireylerin/eşlerin rolleri üstlenerek rolün bırakıldığı yerden devam ettirmesi ya da rolü farklı bir şekilde canlandırmasına rol değiştirme denir (Adıgüzel, 2013, s. 361).

Bireylerin; yaşantıları, düşüncelerini ve duygularını sözcükleri kullanmadan hareketler ile karşısındaki bireylere anlatmaya çalışarak, bireylerin odaklanması, gözlem yapması ve fiziksel becerilerinin ortaya çıkmasını sağlayan drama tekniğine pandomim denir. Bireylerin geçmişte öğrendiği öykülerden faydalanılarak, sözel anlatım ve hareketler eşliğinde yeni öykü türetilmesine öykü/olay canlandırma denir (Önder, 2016, s. 105).

Spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının beden eğitimi ve spor derslerinde yaratıcı dramayı etkin bir öğretim yöntemi olarak kullanmaları, hem kendi kişisel gelişimleri hem de mesleki gelişimleri bakımından büyük önem arz etmektedir ve buradan hareketle bu çalışmanın amacı, beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarına yönelik olarak verilen yaratıcı drama eğitiminin öğrencilerin yaratıcı drama dersine yönelik tutumlarına etkisini incelemektir.

YÖNTEM

Araştırma Deseni

Araştırma deneysel desen çerçevesinde, deneme öncesi modellerden tek grup öntest-sontest modeli esas alınarak yürütölmüştür. Bu model araştırma grubuna bağımsız değişkenin uygulanması ile uygulama öncesi ve uygulama sonrası yapılan ölçümlerin değerlendirilmesini esas alır (Karasar, 2020, s. 131).

Araştırma kapsamında drama dersinin ilk haftasında öğrencilere araştırma ile ilgili bilgi verilmiş, gönüllü katılım sağlayan öğrenciler ile araştırma yürütölmüştür. Araştırmaya katılmayı kabul eden öğrencilere ilk hafta, dersler işlenmeye başlayan önce drama dersine yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla ölçek uygulaması yapılmıştır. Ardından drama tekniklerinden pandomim, doğaçlama, rol oynama, rol değiştirme ve öykü/olay canlandırma ile haftada bir gün 4 saat olmak üzere 10 hafta boyunca işlenen yaratıcı drama dersi sonrasında aynı ölçek öğrencilere tekrar uygulanmış ve ders öncesi ile ders sonrası arasındaki tutum puanları karşılaştırılmıştır. Örnek bir ders planı EK 1’de verilmiştir.

Araştırma Grubu

Araştırmaya Düzce Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü’nde öğrenim gören 2019-2020 eğitim-öğretim yılı güz döneminde

Drama dersini alan 25 öğrenci gönüllü olarak katılmıştır. Araştırmaya katılanların %52'si (n=13) erkek, %48'i (n=12) kadındır. Katılımcıların yaş ortalamaları 22,76 +2,89'dur.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak Yaratıcı Drama Derslerine İlişkin Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Yaratıcı Drama Derslerine İlişkin Tutum Ölçeği Adıgüzel (2007) tarafından geliştirilen, tek boyuttan oluşan 50 maddelik bir ölçektir. Ölçeğin 20 maddesi olumsuz ifadeler, 30 maddesi de olumlu ifadeler içermektedir. 5'li Likert tipinde olan ölçekte 5 'tamamen katılıyorum', 1 'hiçbir zaman katılmıyorum'u ifade edecek şekilde düzenlenmiştir (Adıgüzel, 2007).

Verilerin Analizi

Veriler SPSS 20 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Frekans, ortalama ve yüzde hesaplamaları yapılmıştır. Yapılan normallik testi sonucunda verilerin normal dağılım göstermediği tespit edilmiş, bu sebeple bağımlı grupların öntest-sontest puan karşılaştırmalarında nonparametrik testlerden Wilcoxon testi, bağımsız grupların karşılaştırmalarını yapmak amacıyla yine nonparametrik testlerden Mann Whitney U testi kullanılmıştır.

BULGULAR

Tablo 1. Araştırmaya Katılanların Ölçekten Aldıkları Öntest-Sontest Puan Ortalamaları

	N	Min.	Max.	$\bar{x}$	ss
Öntest Puanı	25	110	174	156,08	15,346
Sontest Puanı	25	145	188	169,80	7,784

Tablo 1'e bakıldığında ölçek ön testinden alınan en düşük puanın 110, en yüksek puanın 174 olduğu; öntest puan ortalamasının ise 156,08±15,346 olduğu görülmektedir. Aynı şekilde ölçek sontest puanlarına bakıldığında en düşük puanın 145, en yüksek puanın 188, ölçek puan ortalamasının ise 169,80±7,784 olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Araştırmaya Katılanların Öntest Puan Ortalamalarının Cinsiyete Göre Karşılaştırılmasına Yönelik Mann-Whitney U Testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	Sıra Ortalamaları	Sıralar Toplamı	z	p
Öntest Puanı	Kadın	12	14,00	168,00	-,655	,512
	Erkek	13	12,08	157,00		
	Total	25				

Araştırmaya katılan öğrencilerin öntest puan ortalamaları cinsiyete göre karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı bir farka rastlanmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 3. Araştırmaya Katılanların Sontest Puan Ortalamalarının Cinsiyete Göre Karşılaştırılmasına Yönelik Mann-Whitney U Testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	Sıra Ortalamaları	Sıralar Toplamı	z	p
Sontest Puanı	Kadın	12	14,92	179,00	-1,256	,209
	Erkek	13	11,23	146,00		
	Total	25				

Araştırmaya katılan öğrencilerin sontest puan ortalamaları cinsiyete göre karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı bir farka rastlanmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 4. Araştırmaya Katılanların Cinsiyete Göre Öntest-Sontest Puan Ortalamalarına Yönelik Wilcoxon Testi Sonuçları

Cinsiyet		N	Sıra Ortalamaları	Sıralar Toplamı	z	p	
Kadın	Sontest - Öntest	Negatif Sıra	-	-	-	-3,065	,002*
		Pozitif Sıra	12	6,50	78,00		
		Eşit	-				
		Toplam	12				
Erkek	Sontest - Öntest	Negatif Sıra	-	-	-	-2,938	,003*
		Pozitif Sıra	11	6,00	66,00		
		Eşit	2				
		Toplam	13				

* $p<0,05$.

Araştırmaya katılan öğrencilerin drama dersine yönelik tutum puanları cinsiyet açısından ele alındığında hem kadın öğrencilerin hem de erkek öğrencilerin öntest-sontest puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p<0,05$).

Tablo 5. Araştırmaya Katılanların Öntest-Sontest Puan Ortalamalarının Karşılaştırılmasına Yönelik Wilcoxon Testi Sonuçları

	N	Sıra Ortalamaları	Sıralar Toplamı	Z	p	
Sontest - Öntest	Negatif Sıra	0	,00	,00	-4,200	,000*
	Pozitif Sıra	23	12,00	276,00		
	Eşit	2	-	-		
	Toplam	25				

* $p<0,05$.

Tablo 5 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin drama dersine yönelik tutumlarında öntest puan ortalamaları ile sontest puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p<0,05$).

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu araştırmada beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının; yaratıcı drama dersine ilişkin tutumları incelenmiştir. Öğrencilerden yaratıcı drama dersine yönelik tutumlarını değerlendirmek üzere alınan ölçümlerden sonra 10 haftalık drama tekniklerinden pandomim, doğaçlama, rol oynama, rol değiştirme ve öykü/olay canlandırma kullanılarak drama dersi işlenmiş ve son ölçümleri alınmıştır. Beden eğitim öğretmen adaylarının 10 haftalık yaratıcı drama dersi sonucunda derse yönelik tutumlarında artış oldu görülmektedir. Bu durumun temel nedeni olarak dersin başında öğrencilerin ders hakkında daha yüzeysel bilgiye sahip olmaları, sonrasında ders işlendikçe dersin içeriği hakkında bilgi sağlamaları, keyif almaları ve eğlenmeleri ile doğru orantılı olarak derse yönelik daha fazla olumlu tutum geliştirdikleri düşünülebilir. Bu çalışmanın bulgularını destekler nitelikte; Başcı ve Gündoğdu (2011) drama dersine yönelik tutumlarını inceledikleri farklı branşlarda ki öğretmen adaylarının ders sonrası derse yönelik olumlu tutumlarının arttığını ifade etmişlerdir. Ünal (2004) sınıf öğretmenlerinin drama dersine yönelik tutumlarını incelediği çalışmada tüm öğrencilerin drama dersine yönelik olumlu tutum geliştirdiklerini belirtmiştir. Kayıran (2018) öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik tutumlarını incelediği çalışmasında yaratıcı drama dersine yönelik tutum ölçeğinden elde edilen ön-test ve son-test bulgularını değerlendirmiş, yapılan 11 haftalık uygulamanın, öğretmen adaylarının drama dersine yönelik tutumlarında olumlu bir gelişme sağladığı bildirilmiştir. Hamurcu (2009) tarafından yapılan çalışmada da öğretmen adaylarının bir eğitim-öğretim dönemi süresince yaptıkları drama çalışmalarının dramaya yönelik olumlu tutumlarında artışa yol açtığı görülmüştür. Namdar ve Kaya (2019)'nın yaptıkları çalışmanın sonuçları incelendiğinde öğretmenler ile yapılan yaratıcı drama uygulamalarının, yaratıcı dramaya yönelik tutumları üzerinde olumlu yönde anlamlı etkilerinin olduğunu bildirmişlerdir. Literatür incelendiğinde yaratıcı drama yöntemine ilişkin tutumların incelendiği çalışmalarda yapılan uygulamalar sonrası öğretmen adaylarının yaratıcı dramaya yönelik tutumlarında olumlu yönde bir değişim olduğu görülmektedir (Üstündağ, 1997; Yeğen, 2004; Bertiz, 2005; Susar-Kırmızı, 2007; Gencel, 2009; Bertiz ve ark., 2010; Fenli, 2010). Yaratıcı dramaya yönelik yapılan çalışmaların bulguları bu çalışma ile benzerlik göstermekte,

yaratıcı drama uygulamalarının yaratıcı drama dersine yönelik tutumları olumlu olarak artırdığını ortaya koymaktadır.

Çalışma kapsamında incelenen öğrencilerin drama dersine yönelik tutum puanlarının ön-test ve son-test puan ortalamaları arasında cinsiyet değişkenine göre fark olup olmadığına baktığımızda hem kadın öğrencilerin hem de erkek öğrencilerin ön-test ve son-test puanları arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir. Öğrencilerin drama dersi sonrasında yaratıcı dramaya yönelik tutum puanlarının hem kadınlar hem de erkekler için anlamlı olarak yükseldiği görülmüştür. Sıra ortalamaları incelendiğinde kadın öğrencilerin erkek öğrencilere oranla drama dersine yönelik tutum puanlarının daha yüksek olduğu söylenebilir. Ancak, araştırmaya katılan öğrencilerin ön-test ve son-test puan ortalamaları cinsiyete göre karşılaştırıldığında kadın ve erkekler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark görülmemektedir. Yapılan çalışmalar cinsiyet değişkeni göz önüne alınarak incelendiğinde; Oğuz ve Altun (2011) öğretmen adayının yaratıcı drama eğitimine ilişkin olarak cinsiyet değişkenine göre kadın öğretmen adaylarının drama dersine yönelik tutumlarının erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bertiz (2005) tarafından yapılan çalışmada drama yöntemine ilişkin tutum ölçeğinden alınan ön-test puanlarında cinsiyete göre bayanlar lehine anlamlı bir farklılık görülürken uygulama sonrası cinsiyet değişkenine göre bir farklılık olmadığı bildirilmiş, ön-test sonuçlarında görülen farklılaşmanın ortadan kalktığı bildirilmiştir. Başçı ve Gündoğdu (2011) öğretmen adayları üzerinde yaptıkları dramaya yönelik tutumlarını inceleyen çalışmada cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir fark görülmediği bildirilmiştir. Namdar ve Kaya (2019) yaptıkları çalışmada yaratıcı drama uygulamalarından sonraki yaratıcı drama tutumları puanların erkeklerde daha yüksek olduğu görülmesine rağmen cinsiyete göre puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığını bildirmişlerdir.

Bu çalışmanın bulguları ve literatürde yapılan çalışmaların bulguları incelendiğinde genel olarak yaratıcı drama dersine yönelik öğretmen adaylarının olumlu tutuma sahip oldukları ve yapılan drama uygulamaları ile bu tutumlarının daha da arttığı görülmektedir. Öğretmenlerin drama dersine yönelik inançlarının incelendiği çalışmalarda drama dersinin yaratıcılık, iletişim, okuma ve okuduğunu anlama, öz güven ve öz kontrol, duyguları düzenleme, toplumsallaşma, empati gibi bir çok olumlu etkileri olduğu görülmektedir (Kaaland-Wells, 1993).

Öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini öğrenerek bu yöntemin yaratıcılık ve hayal gücünü geliştirmede, kişisel gelişim sağlamada, yaparak-yaşayarak öğrenmeyi ve dolayısı ile öğrenmenin daha kalıcı olmasını sağlamada (Akkocaoğlu ve ark., 2016) önemli

katkıları olduğunu keşfetmeleri açısından yaratıcı drama dersi yada eğitimi almaları önemli görülmektedir. Yapılan nitel çalışmada drama dersine katılan öğretmen adaylarının derslerin sağladığı faydalar üzerine görüşleri incelendiğinde bireyde yaratıcı ve farklı düşünebilmeyi, empati kurabilme yeteneğini, duyuşsal özellikleri, hayal gücünü, iletişim becerisini (Fenli ve ark., 2009; Rances, 2005; Turner ve ark., 2004) ve özgüveni arttırdığı yönündedir (Başçı ve Gündoğdu, 2011). Yapılan benzer çalışmada da drama yöntemi kullanılarak işlenen derslerin öğrencilerin sosyal etkileşimlerini artırarak sosyalleşmelerine (Yassa, 1997), empati kurma becerilerine, yaratıcı ve eleştirel düşünme yeteneklerine ve özgüvenlerini arttırmada etkili olduğu belirtilmiştir (Bennett, 1982; Farris ve Parke, 1993; Freeman, 2000; Morris, 2001; Ormancı ve Şaşmaz, 2010). Yaratıcı drama derslerine yönelik ya da yaratıcı dramanın bir öğretim yöntemi olarak derslerde kullanımına yönelik yapılan çalışmalarda yaratıcı dramaya yönelik genel bir olumlu tutum olduğu görülmektedir (Kaaland-Wells, 1993; Okvuran, 2000; Ünal, 2004). Bu anlamda drama dersleri öğrencilere bilişsel, duyuşsal ve psikomotor alanda önemli yeterlilikler kazandırdığı (Coney ve Kanel, 1997) düşünüldüğünde öğretmen yetiştirilen bölümlerde ders olarak okutulmasının geleceğin öğretmenlerinin bireysel gelişimi açısından ve ileride öğretmen olduklarında yaratıcı dramayı bir öğretim yöntemi kullanarak daha etkin bir öğretme ortamı sağlayabilmeleri açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Yaratıcı drama dersi, işlenen konuya yönelik motivasyonu artırır ve öğrencinin öğrenme sürecine aktif olarak katılımını sağlayarak öğrenmenin daha kalıcı olmasına katkı sağlar ayrıca dersi tekdüzelikten kurtarır ve eğlenceli bir öğretim ortamı oluşturur. Bu anlamda bu çalışma kapsamında yaratıcı drama derslerinin bilişsel, sosyal ve bireysel faydaları göz önüne alındığında önemli olduğu görülmektedir. Okullarda yaratıcı drama derslerinin daha etkin olarak işlenmesinin ve bunun için uygun fiziki ortamların hazırlanmasının ve eğitim kurumlarında eğitmen olarak görev yapacak öğretmenlerin yaratıcı dramayı bir öğretim yöntemi olarak nasıl etkin kullanabileceklerini öğrenerek uygulamaları eğitimin işlevselliğini arttırması açısından önemli görülmektedir.

EK-1: ÖRNEK DERS PLANI

Ders Planı	
Ders Adı	Drama
Konu	Isınma Oyunları ve Etkinlikleri
Süre	40 dk
Kazanımlar	Arkadaşları ile etkili iletişim kurar.

Hedefler	Fiziksel Isınma Grubun Birbirine Isınması İletişimi Artırıcı Isınma Çalışmalar
Yöntem ve Teknikler	Doğaçlama Canlandırma/Rol yapma
Materyaller	Basketbol topu
Oynanan Oyunlar	<p>1) EL SIKIŞMA <u>Amacı:</u> Katılımcıların birbirlerinin isimlerini öğrenmesini ve iletişim kurmalarını sağlamak. <u>Sayı:</u> En az 30 kişi <u>Süre:</u> 10 dakika Tüm katılımcılardan oda içerisinde yürümleri ve 10 dakika içerisinde olabildiği kadar çok kişiyle el sıkışıp, isimlerini söyleyerek kendilerini kısaca tanıtmaları istenir.</p> <p>2) ARKAMDA BİRİ VAR <u>Amacı:</u> Katılımcıların birbirlerinin isimlerini öğrenmeleri ve iletişim kurmaları. <u>Sayı:</u> en az 10 kişi <u>Süre:</u> 10 dakika <u>Malzemeler:</u> Katılımcıların tamamına yetecek kadar isimlik veya yaka kartı, büyük siyah bir naylon poşet. Katılımcılardan isimliklere veya yaka kartlarına isimlerini yazmaları ve dolaştırılan büyük siyah bir naylon poşete atmaları istenir. Daha sonra herkes torbadan bir isimlik/yaka kartı alır ve aynı anda başlayarak kartın üzerinde ismi yazılı kişiyi bulmaya çalışır. Ya da isimler bulduktan sonra; ismi bulunan kişinin omzuna elinizi koyar. Böylelikle tüm grup birbiri ile temas etmiş olur.</p> <p>3) DEĞİŞİK SPOR TÜRLERİNDEN SELAMLAŞMA <u>Amacı:</u> Grubun birbirine ısınması <u>Sayı:</u> en az 10 kişi <u>Süre:</u> 10 dakika Ata binenler: Şapkalarını dokundururlar. Voleybolcular: Yukarı doğru zıplarken ellerini birbirlerinin eline vururlar. Futbolcular: Yan yana sıralanıp seyircilere eğilerek selam verirler. Ayrıca gol attıklarında da yaptıkları bazı klasik selamlama şekilleri vardır. Onları canlandırırılar.</p> <p>4) PARMAK YAKALAMA <u>Amacı:</u> Katılımcıların dikkatinin toparlanması ve grup içi dinamiklerin pekiştirilmesi <u>Sayı:</u> Herhangi <u>Süre:</u> 10 dakika</p>

	<p>Katılımcılar büyük bir daire halinde ayakta dururlar. Sağ ellerini işaret parmakları dik olarak havada tutarlar. Sol elleri ise açık bir şekilde yanlarındaki katılımcının işaret parmağının üstüne gelecek şekilde havada tutulur. Oyunu yöneten kişi üçe kadar sayınca tüm katılımcılar sağ ellerini yanlarındaki katılımcıya yakalatmadan indirirken sol elleri ile diğer yanlarındaki katılımcının parmağını yakalamaya çalışır. Sağ parmağı yakalanan katılımcılar (kendileri yanlarındaki parmağı yakalamış olsalar bile) oyundan çıkarlar. Oyun üç kişi kalıncaya kadar devam eder.</p>
Bitiriş	<p>Fiziksel Soğuma Bir sonraki ders hakkında bilgilendirme</p>

KAYNAKLAR

1. **Adıgüzel, H. Ö. (2007).** Yaratıcı drama (okulöncesinde drama ve ilköğretimde drama) derslerine ilişkin tutum ölçeği geliştirilmesi. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 1(2), 6-12.
2. **Adıgüzel, Ö. (2013).** Eğitimde Yaratıcı Drama. Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.
3. **Akar Vural, R. ve Somers, J. W. (2016).** İlköğretimde Drama: Kuram ve Uygulama. Pegem Akademi Yayınları, Ankara.
4. **Akkocaoğlu-Çayır, N.; Akhun, B. ve Özdemir-Şimşek, P. (2016).** Kültür öğretmenleriyle hizmet içi eğitim kapsamında yaratıcı drama üzerine bir çalışma: Katılımcı görüşlerinin nitel analizi. *Eğitim ve Bilim*, 41 (183), 69- 99.
5. **Akyol, A . (2003).** Drama ve dramanın önemi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi* , 1 (2) ,0-0. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tebd/issue/26132/27525>
6. **Başçı, Z., & Gündoğdu, K. (2011).** Öğretmen Adaylarının Drama Dersine İlişkin Tutumları ve Görüşleri: Atatürk Üniversitesi Örneği. *İlköğretim Online*, 10(2).
7. **Bayram, E., Demir, K. ve Ünal, A. (1999).** İlköğretimde Drama 1. Milli Eğitim Basımevi, Ankara.
8. **Bennett, O. G. (1982).** An investigation into the effects of a creative experience in drama upon thecreativity, self-concept and achievement of fifth and sixth grade students. Georgia State University, Atlanta, Georgia.
9. **Bertiz, H., Bahar, M. ve Yeğen, G. (2010).** Fen ve teknoloji öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemine yönelik tutumları ve yöntemin fen ve teknoloji eğitiminde kullanılabilirliğine ilişkin görüşleri. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30 (2), 483-509.
10. **Bertiz, H., (2005).** Fen Bilgisi öğretmen adaylarının yaratıcı dramaya yönelik tutumları ve öyküleme çalışmalarına ilişkin görüşleri. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi, Bolu.
11. **Coney, R., & Kanel, S. (1997).** Opening the World of Literature to Children through Interactive Drama Experiences.
12. **Dirim, A. (2005).** Yaratıcı Drama. Esin Yayınları, İstanbul.
13. **Farris, P. J. ve Parke, J. (1993).** To be or not to be: What students think about drama. *Clearing House*, 66(4), 231-235.
14. **Fenli, A. (2010).** Sınıf öğretmeni adaylarının yaratıcı drama dersine yönelik tutumları (MAKÜ örneği). Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur.
15. **Fenli, A., Acar, V. & Şahin, H. (2009).** Drama dersinin iletişim becerilerine katkısı. 18. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresinden sunulan sözlü bildiri. Ege Üniversitesi, 1-3 Ekim, İzmir.
16. **Freeman, G. D. (2000).** Effects of creative drama activities on third and fourth grade children. Yayınlanmamış doktora tezi. University of Missisipi, the USA.
17. **Gencel, E. İ. (2009).** Yaratıcı drama yönteminin sosyal bilgiler dersi başarısı ve derse yönelik tutum üzerindeki etkileri. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 318(34), 5-13.
18. **Hamurcu (2009).** Sınıf öğretmenliği bölümü öğrencilerinin yaratıcı dramaya

- yönelik tutumları. e-Journal of New World Sciences Academy, 4 (4), s.1257-1273.
19. **Kaaland-Wells, C. (1993).** Classroom teachers' perception and use of creative drama. Doktora Tezi. University of Washington. UMI: 9418311.
  20. **Karadağ, F. N. (2012).** Yetişkinlerin Katıldıkları Hizmet İçi Eğitimlerinde Kullanılan Yaratıcı Drama Yöntemi Hakkındaki Görüşleri. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
  21. **Karasar, N. (2020).** Bilimsel araştırma yöntemi. Ankara: Nobel.
  22. **Kayran, B. K. (2018).** Sınıf Öğretmenliği Adaylarının Yaratıcı Dramaya İlişkin Algıları ve Tutumları Üzerine Bir Çalışma. Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 31(2), 679-708.
  23. **Martin, J., McCaughtry, N., Hodges Kulinna, P., Cothran, D. (2009).** The impact of a social cognitive theory-based intervention on physical education teacher self-efficacy. Professional Development in Education, 35, 511-529.
  24. **Milli Eğitim Bakanlığı (MEB). (2007).** Beden Eğitimi Dersi (1-8. Sınıflar) Öğretim Programı ve Kılavuzu. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü.
  25. **Milli Eğitim Bakanlığı (MEB). (2009).** Ortaöğretim Beden Eğitimi Dersi (9, 10, 11 ve 12. Sınıflar) Öğretim Programı. <http://ttkb.meb.gov.tr/ogretmen/modules>
  26. **Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) .(2012).** İlkokul Beden Eğitimi Öğretim Programı. <http://tegm.meb.gov.tr/www/oyun-ve-fiziki-etkinlikler-dersi-ogretimprogrami/icerik/62>.
  27. **Morris, R. V. (2001).** Drama and authentic assessment in a social studies classroom. Social studies, 92(1), 41-45.
  28. **Namdar, A. O., & Kaya, Ö. S. (2019).** Öğretmenlerin Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Özyeterlik Algıları ve Tutumları. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 34(4), 901-914.
  29. **Oğuz, A., ve Altun, E., (2011).** Öğretmen adaylarının yaratıcı dramaya yönelik tutumları ile empatik eğilim düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi, 2nd International Conference on New Trends in Education and Their Implications, 27-29 April, Antalya-Turkey 1545-1552. 2011
  30. **Okvuran, A. (2000).** Yaratıcı dramaya yönelik tutumlar. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi, Ankara.
  31. **Ormancı, Ü. ve Şaşmaz Ö., F. (2010).** Dramanın ilköğretimde kullanılabilirliğine yönelik sınıf öğretmeni adaylarının görüşleri: Demirci Eğitim Fakültesi Örneği. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 43 (1), 165-191.
  32. **Önder, A. (2016).** Yaşayarak Öğrenme İçin Eğitici Drama. Nobel Akademik Yayıncılık, Ankara.
  33. **Rances, J. N. (2005).** Student perceptions of improving comprehension through drama as compared to poetry and fiction in college English freshman composition courses. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Widener University, Chester, PA.
  34. **San, İ. (1990).** Eğitimde yaratıcı drama. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi. 23(2), 573-582.
  35. **San, İ. (1999).** Türkiye'de yaratıcılık drama çalışmalarının dünü ve bugünü. Cumhuriyet ve Çocuk. II. Ulusal Çocuk Kültürü Kongresi. Ankara: Ankara Üniv. Çocuk Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi.
  36. **San, İ. (2002).** Eğitimde yaratıcı drama. Yaratıcı Drama/1985-1995/ Yazılar. 1.Cilt. Ankara: Naturel Kitap Yayıncılık
  37. **Susar-Kırmızı, F. ve Saygı, C. (2015).** Sınıf öğretmeni adaylarının yaratıcı drama yöntemini kullanmaya yönelik özyeterlik algıları. Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 4 (2), 739 –750
  38. **Turner, H., Mayall, B. Dickinson, R., Clark, A. Hood, S., Samuels, J. & Wiggings, M. (2004).** An evaluation of the National Theatre's drama work in primary schools. Social Science Research Unit Institute of Education University of London.
  39. **Uysal, B. (2014).** Dinleme ve konuşma becerilerinin kazandırılmasına yönelik yaratıcı drama temelli bir süreç önerisi. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
  40. **Uysal, B. (2016).** Beden Eğitimi Öğretmenliği Öğrencilerinin Drama Algılarına Yönelik Bir Değerlendirme. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Mustafa Kemal University Journal of Graduate School of

Social Sciences Yıl/Year: 2016 •
Cilt/Volume: 13 • Sayı/Issue: 35, s. 19-33

41. **Ünal, E. (2004).** Celal Bayar Üniversitesi eğitim fakültesi sınıf öğretmenliği bölümünde öğrenim gören son sınıf öğrencilerinin ilköğretimde drama derslerine ilişkin tutumları. Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. 5(2), 1-15.
42. **Üstündağ, T. (1997).** Vatandaşlık ve insan hakları öğretiminde yaratıcı dramının erişimi ve derse yönelik öğrenci tutumlarına

etkisi. Hacettepe Üniversitesi Doktora Tezi. Ankara, Türkiye.

43. **Yassa, N. A. (1997).** A study of the effect of drama education on social interaction in high school students. Lakehead University, Ontario, Canada: Thunder Bay.
44. **Yeğen, G. (2004).** “Eğitim Fakültelerindeki Yaratıcı Drama Eğitimi”. Türkiye’de drama liderleri buluşması ve 6. ulusal drama semineri kitabı. Drama Liderliği Oluşum Yayınları Fersa Matbaacılık, Ankara 2004.

